

2009. március 12., csütörtök

24. megállapítja, hogy a mezőgazdasági ágazatban elért eredmények igen kiegyensúlyozatlanok, a minőségi politika és a biogazdálkodás nagyon fejlett, de javítani kell a vidékfejlesztési alap támogatásainak fogadására irányuló kapacitáson; hangsúlyozza, hogy a nagyobb adminisztratív kapacitás és a mezőgazdasági támogatási rendszerek reformja elengedhetlen feltételek ahhoz, hogy zökkenőmentes legyen az EU közös agrárpolitikájának rendszerére történő átállás, és a minimálisra lehessen csökkenteni az átállás társadalmi hatásait;

25. felkéri a horvát hatóságokat, hogy hatékonyan fogadják az uniós előcsatlakozási támogatásokat, és minden szinten (központi, regionális és helyi szinten is) készítsék elő az EU strukturális és kohéziós alapjaiból származó támogatások fogadásához szükséges struktúrákat és szakértelmet;

Regionális együttműködés

26. mélységesen sajnálja, hogy a csatlakozási tárgyalások bilaterális kérdések miatt jelentős időre ténylegesen megakadtak;

27. hangsúlyozza, hogy a bilaterális kérdések nem lehetnek a csatlakozási tárgyalásokon elért eredmények akadályai; kivéve, ha ezeket a tárgyalásokat arra használják, hogy befolyásolják e kérdések végleges rendezését; sürgeti azonban a horvát kormányt és a szomszédos országok kormányait, hogy sürgősen oldjanak meg minden vitás kérdést;

28. hangsúlyozza, hogy a jószomszédi viszony továbbra is az európai integrációs folyamat alapvető eleme és felkéri Horvátországot és szomszédjait, hogy aktívan mozdítsák elő az együttműködést a régióban és hajtsanak végre több beruházást a határokon átnyúló projektek tekintetében;

29. emlékeztet a Horvátország és Szlovénia miniszterelnökének, határvitáiknak egy nemzetközi testület elé terjesztéséről szóló 2007. augusztus 26-i nem hivatalos megállapodására; üdvözlí, hogy Horvátország és Szlovénia kész elfogadni a Bizottság ajánlkozását a közvetítői szerepre és úgy véli, hogy ez a közvetítés a nemzetközi jogon kell alapuljon; ezzel összefüggésben várakozással tekint a csatlakozási tárgyalások gyors előrehaladására;

*

* * *

30. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt a nyilatkozatot a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint Horvátország kormányának és parlamentjének.

Törökország által elért eredményekről szóló 2008. évi jelentés

P6_TA(2009)0134

Az Európai Parlament 2009. március 12-i állásfoglalása a Törökország által elért eredményekről szóló 2008. évi jelentésről

(2010/C 87 E/28)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a 2008. november 5-i, Törökországról a Bizottság által készített 2008. évi országjelentésre (SEC(2008)2699),
- tekintettel 2006. szeptember 27-i állásfoglalására Törökország előrehaladásáról a csatlakozás felé⁽¹⁾, 2007. október 24-i állásfoglalására az EU és Törökország kapcsolatáról⁽²⁾ és 2008. május 21-i állásfoglalására a Törökországról szóló 2007. évi országjelentésről⁽³⁾,

⁽¹⁾ HL C 306. E, 2006.12.15., 284. o.

⁽²⁾ HL C 263. E, 2008.10.16., 452. o.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0224.

2009. március 12., csütörtök

- tekintettel a 2005. október 3-án jóváhagyott, Törökországgal kapcsolatos tárgyalási keretre,
 - tekintettel a Török Köztársaság ⁽¹⁾ a csatlakozási partnerségben létrehozott elvekről, prioritásokról és feltételekről szóló 2008. február 18-i, 2008/157/EK tanácsi határozatra, valamint a csatlakozási partnerségről szóló korábbi, 2001-es, 2003-as és 2006-os tanácsi határozatokra,
 - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a tárgyalási keret tanácsi jóváhagyását követően 2005. október 3-án megkezdődtek a csatlakozási tárgyalások Törökországgal, és mivel a szóban forgó tárgyalások megnyitása egy hosszú és nyitott kimenetelű folyamat kezdete volt,
- B. mivel Törökország elkötelezte magát a reformok, a jószomszédi kapcsolatok és az EU-hoz való fokozatos közeledés mellett, és mivel ezekre az erőfeszítésekre olyan lehetőségként kell tekinteni, amely lehetővé teszi Törökország számára a további modernizálódást,
- C. mivel az EU-hoz, azaz egy közös értékeken nyugvó közösséghez való csatlakozásnak továbbra is a koppenhágai kritériumoknak és az EU integrációs kapacitásának történő teljes körű megfelelés a feltétele a 2006. decemberi Európai Tanács következtetéseivel összhangban,
- D. mivel a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy 2008-ban jelentős politikai feszültségek alakultak ki, és a török kormány, erős legitimitása ellenére nem állt elő következetes és átfogó politikai reformprogrammal,
- E. mivel Törökország még mindig nem hajtotta végre az EK-Törökország társulási szerződésben és kiegészítő jegyzőkönyvében szereplő rendelkezéseket,
- F. mivel 2008-ban négy tárgyalási fejezetet nyitottak meg,
1. aggodalommal figyeli, hogy Törökországban a harmadik egymást követő évben folyamatosan lassul a reformfolyamat, és felhívja a török kormányt, hogy tegyen tanúbizonyságot a 2005-ben vállalt reformfolyamat folytatására irányuló politikai elkötelezettsége mellett, hangsúlyozza, hogy ez a modernizáció első-sorban Törökország saját érdeke és az egész török társadalom javát szolgálja;
 2. aggódik a török társadalomnak a két fő politikai párt mentén történő folyamatos polarizálódása miatt, ami 2008 folyamán tovább erősödött, és negatívan befolyásolta a politikai intézmények működését és a reformfolyamatot;
 3. hangsúlyozza, hogy a politikai reformok alkotják a reformfolyamat lényegét, és üdvözli, hogy a török kormány előkészítette és jóváhagyta a közösségi vívmányok átvételére vonatkozó nemzeti programot;
 4. sürgeti a politikai pártok vezetőit, hogy komolyan törekedjenek a párbeszédre, és a kompromisszumok szellemében fogadjanak el egy reformmenetrendet Törökország modernizációjához, melynek célja egy emberi jogokat és az alapvető szabadságjogokat tiszteletben tartó, jogállamiságon alapuló, stabil, demokratikus, pluralista, szekuláris és virágzó társadalom kialakítása;

(¹) HL L 51., 2008.2.26., 4. o.

2009. március 12., csütörtök

I. A koppenhágai kritériumok teljesülése*Demokrácia és jogállamiság*

5. sajnálja, hogy az alkotmány átfogó reformjára irányuló kezdeti erőfeszítések a fejkendőről szóló vitába torkolltak, és a társadalom további polarizálódásához vezettek; felhívja a török kormányt, hogy folytassa munkáját egy új, polgári alkotmány érdekében, amelynek középpontjában az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelme áll, és sürgeti a kormányt, hogy biztosítsa a politikai pártok és a civil társadalom, valamint az etnikai és vallási csoportok szoros bevonását az alkotmányozási folyamatba;
6. aggódik a két parlamenti párttal szemben 2008-ban indított betiltási eljárás, és különösen a Demokratikus Társadalom Párt (DTP) elleni, még folyamatban lévő ügy miatt; hangsúlyozza a politikai pártokra vonatkozó jogszabályok módosításának elsődleges szükségességét az Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatának, valamint az Európa Tanács Velencei Bizottságának ajánlásaival való teljes megfelelés érdekében;
7. felhívja a török hatóságokat, hogy tegyenek meg minden szükséges lépést annak érdekében, hogy a választásokon részt vevő valamennyi fél képviseltesse magát a választási bizottságban;
8. sajnálja, hogy nem történt előrelépés a hadsereg módszeres és teljes civil ellenőrzésének kialakítása, valamint a hadsereg és a védelmi politika parlamenti felügyelete felé;
9. megjegyzi, hogy a bírósági reformstratégia kialakítása terén történt előrelépés; hangsúlyozza azonban, hogy sürgősen további módszeres erőfeszítéseket kell tenni a bíróságok pártatlanságának és szakmaiságának növelése érdekében, biztosítva a bírák tartózkodását a politikai vitákban való részvételtől, és hogy tisztelten tartják az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló európai egyezményt;
10. sajnálja, hogy nem történt előrelépés az ombudsmani hivatal felállítása felé; tudomásul veszi az alkotmánybírósnak az obudsmanról szóló törvénnyel kapcsolatos negatív döntését, és sürgeti a török kormányt, hogy a lehető leghamarabb vezesse be újra az említett hivatal létrehozásához szükséges jogszabályokat, amint azt a múltban már a kormány és a parlament is támogatta;
11. sajnálja, hogy a török kormány nem készített átfogó korrupcióellenes stratégiát; hangsúlyozza, hogy szükség van a közkiadások parlament általi ellenőrzésére, valamint a Számvevőszékre vonatkozó új jogszabályokra;
12. üdvözli, hogy elkezdődött a per az Ergenekon bünszervezet feltételezett tagjaival szemben, és támogatja a hatóságokat a nyomozás folytatásában, valamint a szervezet állami struktúrákat is elérő hálózatának teljes felderítésében; aggódik az ügy vádlottjaival való bánásmódról szóló jelentések miatt; sürgeti a török hatóságokat, hogy biztosítson számukra tisztességes eljárást, és hogy szigorúan tartsák magukat a jogállamiság elveihez;

Emberi jogok és a kisebbségek tiszteletben tartása és védelme

13. sajnálja, hogy a szólás- és sajtószabadságot Törökországban még mindig nem tartják teljesen tiszteletben; azon az állásponton van, hogy egy demokratikus, pluralista társadalomban a sajtószabadságot nem szolgálja sem a honlapok gyakori betiltása, sem pedig a kritikus sajtóra gyakorolt nyomás és az ellene indított perek; továbbá véleménye szerint a büntető törvénykönyv 301. cikkének 2008 áprilisában elfogadott módosítása nem volt elegendő, mivel a büntető törvénykönyv, a terrorellenes törvény illetve a sajtótörvény ezen és más cikkei alapján továbbra is vádat emelnek nem erőszakos véleménynyilvánítást miatt, például a Szaharov-díjjal a szólás szabadságért 1995-ben kitüntetett Leyla Zana ellen; megismétli, hogy az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló európai egyezmény szellemében, a szólás- és sajtószabadság teljes tiszteletben tartásának biztosítása érdekében hatályon kívül kell helyezni a 301. cikket, és alapvetően meg kell reformálni a büntető törvénykövet, továbbá felül kell vizsgálni azokat a törvényeket is, amelyek alapján önkényesen korlátozzák a nem erőszakos véleménynyilvánítást;

2009. március 12., csütörtök

14. üdvözlí, hogy Mehmet Ali Sahin igazságügy-miniszter a kormány nevében sajnálatát fejezte ki a börtönben visszaélés következtében elhunyt Engen Ceber családjának; osztja a török parlament emberi jogi bizottságának azon aggodalmát, hogy a bíróság nem emelt vádat a növekvő számban előforduló kínzások és az embertelen bánásmód miatt; felhívja a török kormányt, hogy tegyen további erőfeszítéseket a kínzás és a bántalmazás megszüntetése érdekében a hivatalos büntetés-végrehajtási intézményeken belül és azokon kívül, valamint arra, hogy vessen véget a büntetlenség kultúrájának; hangsúlyozza, hogy az ENSZ kínzás elleni egyezménye fakultatív jegyzőkönyvének ratifikálása és végrehajtása jelentősen növelné az erőfeszítések hitelességét; aggodalmát fejezi ki a tömegdemonstrációk során alkalmazott túlzott rendőri erőszak miatt;

15. üdvözlí a török parlament emberi jogi vizsgálóbizottságának tevékenységét, továbbá a börtönökben történő kínzások és bántalmazások, valamint Hrant Dink újságíró megölésének kivizsgálását; sürgeti a török hatóságokat, hogy teljes mértékben kövessék a bizottság, valamint a miniszterelnöki vizsgálóbizottság jelentésének megállapításait; úgy véli, hogy az Ergenekon feltételezett részvételét komolyabban kellene venni más megoldatlan esetek, például Hrant Dink megölésének átgondolása kapcsán;

16. üdvözlí az alapítványokról szóló törvény 2008 februári elfogadását, és nagyra értékeli a Bizottság azon értékelését, hogy az alapítványokról szóló törvény számos, a nem muzulmán közösséggel kapcsolatos kiemelt ingatlanra vonatkozó kérdéssel is foglalkozik; sürgeti a török kormányt, hogy biztosítsa, hogy a törvényt az Emberi Jogok Európai Bírósága esetjogával összhangban hajtsák végre, és oldja meg a birtokba vett és harmadik feleknek eladott ingatlanok, valamint azon alapítványok ingatlanainak függőben levő kérdését, amelyek az új jogszabály elfogadását megelőzően olvadtak össze;

17. megismétli, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága esetjogával összhangban kialakított jogi szabályozásra van szükség annak érdekében, hogy minden vallási közösség indokolatlan korlátozások nélkül működhessen, különösen jogi státuszuk, a papok képzése, eljárásuk megválasztása, a vallási oktatás és kultuszhelyeik kialakítása tekintetében; bátorítja a török hatóságokat, a politikai pártokat, a civil társadalmat és az érintett közösségeket, hogy kötelezzék el magukat egy olyan légkör kialakítása mellett, amelyben teljes mértékben tiszteletben tartják a vallásgyakorlás szabadságát; ismételten felszólít a görög ortodox Halki Szeminárium azonnali újraindítására, és az ökumenikus pátriárka egyházi cím hivatalos használatára; üdvözlí a kormány közelmúltban tett kezdeményezéseit, valamint a kormány és az alevi vezetők között régóta fennálló problémákról, például az alevi vallás imahelyeiről és a sivasí vérengzés emlékére felállítandó emlékműről folytatott tárgyalásokat, és felhívja a török kormányt, hogy késedelem nélkül kezelje ezeket a kérdéseket, illetve ne tegye kötelezővé az állami vallásoktatást; sajnálatát fejezi ki a Tur Abdin-i Szent Gábor szír ortodox kolostor tervezett kisajátítása és a kolostor képviselőivel szemben folyó bírósági eljárások miatt;

18. felhívja a török kormányt, hogy prioritásos alapon kezdeményezzen politikai lépéseket a kurd kérdés tartós rendezése érdekében, melynek során kezeli a kurd származású állampolgárok gazdasági és társadalmi problémáit, és érezhetően bővíti kulturális jogaikat, beleértve a kurd nyelv tanulása valós lehetőségének megteremtését az állami és magániskolákban, valamint használatának biztosítását az elektronikus médiában, a mindennapi életben és a közszolgáltatások igénybevétele során, valamint arra, hogy a választott tisztviselők a törökön kívül egy második nyelvet is használhassanak a választóikkal való kommunikáció során; üdvözlí, hogy 2009. január 1-től egy kurd nyelvű, 24 órán át sugárzó közszolgálati tévécsatorna indul el;

19. elítéli a Kurdisztán Munkáspárt (PKK) és más terrorista csoportok által török területen elkövetett merényleteket; ismételten kifejezi szolidaritását Törökországgal a terrorizmus elleni harcával kapcsolatban és újólag felhívja a PKK-t, hogy feltétel nélküli fegyverszünetet rendeljen el és tartsa azt tiszteletben;

20. sürgeti a DTP-t és megválasztott képviselőit, hogy egyértelműen határolódjanak el a terrorista PKK-tól és az általuk alkalmazott erőszakos cselekményektől, és valamennyi pártot felszólít arra, hogy keressenek megoldást a török állam stabilitásának, fejlődésének és integritásának biztosítására;

2009. március 12., csütörtök

21. megjegyzi, hogy a török kormány úgy határozott, hogy befejezi a Törökország délkeleti régiójának fejlesztésére vonatkozó délkelet-anatóliai projektet (GAP); rámutat azonban e projekt társadalmi, környezeti, kulturális és geopolitikai – többek között a szomszédos országok, Irán és Szíria, vízellátására kiható – következményeire, és felhívja a kormányt, hogy a terv további kimunkálása során ezeket a tényezőket mindenképpen vegye figyelembe, valamint védelmezze az érintett lakosság jogait és biztosítsa a helyi és regionális hatóságokkal való szoros együttműködést; felhívja a Bizottságot, hogy készítsen tanulmányt a GAP-ról és következményeiről;

22. megismétli, hogy a pluralizmus és sokszínűség európai értékei a lausanne-i békeszerződés (1923) alapján magukban hordozzák a kisebbségeknek a törökországinál sokkal tágabban értelmezett meghatározása iránti tiszteletet; aggódik a kisebbségekkel szemben folytatódó ellenségeskedés és erőszak miatt; aggódik, amiért Törökország nem tett előrelépéseket a kulturális sokféleség biztosítása és a kisebbségek tiszteletben tartásának és védelmének előmozdítása érdekében, összhangban az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményel; sürgeti a török kormányt, hogy kezdje meg a régóta esedékes párbeszédet az EBESZ kisebbségi főbiztosával olyan kérdésekről, mint a kisebbségek részvétele a közéletben és az elektronikus műsorszórás a kisebbségi nyelveken;

23. felhívja a török kormányt, hogy lépjen fel a kisebbségekkel szembeni ellenségeskedést szító szervezetek és csoportok ellen, és nyújtson védelmet valamennyi fenyegetett és életveszélyben forgó személynek, valamint tegyen folyamatos erőfeszítéseket olyan környezetet kialakítása érdekében, amely elősegíti az alapvető emberi jogok és szabadságok teljes körű tiszteletben tartását;

24. felhívja a török kormányt, hogy keressen megoldást két török sziget, Gökceada (Imvros) és Bozcaada (Tenedos), kettős kultúrájának megőrzésére, és foglalkozzon a görög kisebbség tagjainak az oktatás és a tulajdonjogok terén felmerült problémáival;

25. üdvözlí a nők és férfiak közötti esélyegyenlőségi bizottság létrehozását a török parlamentben; üdvözlí, hogy a Bizottság értékelte a nők jogait biztosító jogi keretet, és hogy általánosságban érvényesül a nemek közötti egyenlőség; sürgeti azonban a török kormányt annak biztosítására, hogy ennek végrehajtása úgy történjen, hogy az pozitív hatással legyen a nők helyzetére Törökországban; rámutat, hogy a közelgő helyi választások során alkalom nyílik a nők politikai életben való alulreprezentáltságának orvoslására;

26. aggodalmát fejezi ki a bejelentett „becsületbeli gyilkosságok” számának növekedése miatt Törökországban, és felhívja a török hatóságokat és a civil társadalmat az ilyen jellegű gyilkosságok, a családon belüli erőszak és a kényszerházasságok megelőzésére tett erőfeszítéseik fokozására; üdvözlí a menedékhelyek számának növekedését, de sürgeti hatékony és fenntartható politikák kialakítását költségvetési és személyzeti kérdések tekintetében, valamint a nők és gyermekeik támogatásának biztosítását a menedékhelyek elhagyását követően; kéri a török kormányt, hogy az uniós tagállamokkal szoros együttműködésben küzdjön a nők kereskedelme ellen;

27. üdvözlí a legfelső fellebbviteli bíróság azon határozatát, hogy nem tartja fenn a Lambda Istanbul érdekcsoport betiltásáról szóló határozatot; sürgeti a kormányt, hogy biztosítsa a nemre, fajra, etnikai származásra, vallásra, meggyőződésre, fogyatékosagra, korra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmódot;

Működőképes piacgazdaság

28. üdvözlí a Bizottság értékelését, amely Törökországot működő piacgazdaságnak minősíti;

29. megjegyzi, hogy bár Törökország gazdasági növekedése 2008-ban lelassult, átfogó gazdasági teljesítménye igazolta, hogy a török gazdaság alapjai és rugalmassága lényegesen megerősödtek az elmúlt évekhez képest; megjegyzi, hogy a nemzetközi pénzügyi válság török bankrendszerre tett hatása idáig korlátozott maradt, ugyanakkor aggódik a válság gazdasági növekedésre gyakorolt hatása miatt; felkéri a Bizottságot, hogy különösen a válság török gazdaságban tapasztalt következményeiről tegyen jelentést; ösztönzi a török kormányt, hogy továbbra is szorosan működjön együtt a Nemzetközi Valutaalappal, valamint egyéb nemzetközi és európai pénzügyi intézetekkel;

2009. március 12., csütörtök*A tagsággal járó kötelezettségek teljesítésének képessége*

30. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az EK–Törökország vámunió keretében tett számos kötelezettségnek Törökország nem tett eleget, ami torzította a kétoldalú kereskedelmi kapcsolatokat;

31. megjegyzi, hogy a vámunió keretében Törökország köteles szabadkereskedelmi megállapodásokról tárgyalni és azokat megkötni azokkal a harmadik országokkal, amelyekkel az EU szabadkereskedelmi megállapodásokat kötött; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy vonják be Törökországot az EU és harmadik országok között kötendő jövőbeli szabadkereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos hatásvizsgálati tanulmányokba, és fejlesszék a szabadkereskedelmi megállapodásokra irányuló tárgyalások állására és az EU álláspontjára vonatkozó információk továbbítását;

32. sajnálatát fejezi ki, hogy a török kormány még nem hajtotta végre maradéktalanul az EK és Törökország között létrejött társulási megállapodást, valamint az ahhoz csatolt kiegészítő jegyzőkönyvet; emlékeztet arra, hogy amennyiben Törökország nem teljesíti kötelezettségvállalásait 2009 decemberéig, az továbbra is súlyos kihatással lehet a tárgyalási folyamatra; felkéri a Tanácsot, hogy 2006. decemberi 11-i következtetéseivel összhangban folytassa a Közösségnek és tagállamainak 2005. szeptember 21-i nyilatkozatában szereplő témákban tett előrelépés nyomon követését és felülvizsgálatát;

33. gratulál Törökországnak az oktatás és a kultúra terén tett előrelépéshez; megismétli, hogy az oktatás mindenki számára való hozzáférhetőségének biztosítása jó stratégia a kisebbségek integrálására, ugyanakkor a modern jóléti társadalom alapja is; a jó szándék jelének tekinti az örmény és kurd tanszékek létrehozására vonatkozó tervet a török egyetemeken, amit konkrét lépéseknek kell követniük;

II. A jólét növelése*A társadalmi kohézió és a jólét növelése*

34. rámutat, hogy a társadalmi szempontból egységes társadalom alapja és a stabilitás és jólét egyik kulcsa a szociálisan orientált piacgazdaság; e tekintetben üdvözli a társadalombiztosítási és általános egészségbiztosítási törvény elfogadását, amely hozzájárul a török társadalom társadalmi kohéziójának megerősítéséhez;

35. üdvözli továbbá a nők, fiatalok és a fogyatékkal élő emberek munkalehetőségeinek támogatását célzó foglalkoztatási csomag elfogadását a török parlamentben, 2008 májusában; aggodalmát fejezi ki ugyanakkor a munkaerőpiac jelenlegi erőtlensége miatt, amely a munkaképes korú lakosságnak csupán 43 %-át foglalkoztatja, és különösen aggódik a nők foglalkoztatottságának általánosan csökkenő tendenciája miatt; ösztönzi a török kormányt további intézkedések meghozatalára az informális gazdaság okozta problémák megoldása érdekében;

36. ismételten felszólítja a török kormányt további kézzelfogható lépések megtételére a nők szerepének a politikai, gazdasági és társadalmi életben történő megerősítésére, például aktív politikai részvételük növelésére irányuló ideiglenes intézkedések révén; rámutat a nők oktatáshoz való – az OECD-országok között sajnálatosan továbbra is legalacsonyabb mértékű – hozzáféréseinek növelésére irányuló eredményes intézkedések szükségességére;

37. tudomásul veszi az egészségvédelem terén elért haladást; aggodalmát fejezi ki ugyanakkor amiatt, hogy semmilyen előrelépés nem tapasztalható a mentális egészség vonatkozásában; sürgeti a török hatóságokat, hogy több forrást biztosítsanak a mentális egészséggondozás számára, valamint találjanak megoldást a szellemi fogyatékkal élők nem megfelelő általános orvosi ellátására és kezelésére a pszichiátriai intézetekben és rehabilitációs központokban; felszólít arra, hogy a fogyatékkal élő gyermekek és felnőttek intézményekben történő kezelése során teljes mértékben tartsák tiszteletben jogaikat;

38. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem történt előrelépés a szakszervezeti jogokra vonatkozó jogszabályok módosítása terén, és felszólítja a török parlamentet, hogy fogadjon el egy olyan új szakszervezeti törvényt, amely összhangban van a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet egyezményeivel; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy jöllehet a szakszervezetek alakítására és a tagságra vonatkozó szabályokat 2004-ben enyhítették, a szakszervezeti tevékenységeket továbbra is korlátozzák; felszólítja a török hatóságokat, hogy a szakszervezetekkel együttműködve találjanak olyan megoldást, amely lehetővé teszi a május 1-i békés tüntetések megrendezését az isztambuli Taksim téren, tiszteletben tartva a gyülekezés szabadságát;

2009. március 12., csütörtök

39. ismételten rámutat arra, hogy orvosolni kell a török régiók, illetve a városi és vidéki területek közötti fejlődési egyenlőtlenségekből adódó problémákat, amelyek a török társadalom jóléte előtti fő akadályt képezik; ezért sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a török kormány eddig nem mutatott be a probléma orvoslását célzó átfogó stratégiát, és csalódását fejezi ki, hogy a Bizottság nem nyújtott semmilyen tájékoztatást az előcsatlakozási támogatási eszköz keretében e stratégiai tervezéshez nyújtott EU-hozzájárulás tárgyában, amint azt a Parlament a fent említett 2008. május 21-i állásfoglalásában kérte;

III. Jósomszédi kapcsolatok kiépítése

40. hangsúlyozza a ciprusi kérdés átfogó, az ENSZ Biztonsági Tanácsának határozatai és az Európai Unió alapját képező elvek alapján történő rendezésének szükségességét; üdvözlí a két oldal politikai vezetőinek a tárgyalásos megoldás iránti megújított kötelezettségvállalását, és támogatja a két ciprusi közösség vezetői között jelenleg folyó közvetlen tárgyalásokat, továbbá bármilyen létrejövő megállapodást elfogad, amennyiben az összhangban van az ideiglenes átmeneti eltérés kivételével, az EU alapját képező elvekkel – beleértve a négy alapvető szabadságot – és azt népszavazás keretében elfogadják; felhívja Törökországot, hogy biztosítson megfelelő légkört a tárgyalásokhoz a török haderő kivonásával, lehetővé téve ily módon, hogy a két ciprusi vezető szabadon tárgyalhasson országuk jövőjéről;

41. felhívja Törökországot, hogy a nemzetközi jog, az ENSZ Biztonsági Tanácsa vonatkozó határozatai és az Emberi Jogok Európai Bírósága által Ciprusnak a Törökország elleni, az eltűnt személyek sorsának felderítésével kapcsolatos negyedik államközi ügyében hozott döntés szerint teljesítse kötelezettségeit; sürgeti az EU valamennyi tagállamát, hogy szólítsák fel Törökországot e főként humanitárius kérdésnek számító ügyben a szükséges lépések megtételére;

42. ösztönzi a nagyobb mértékű, határokon átnyúló együttműködést a helyi hatóságok, vállalkozók és más helyi partnerek körében a szomszédos uniós tagállamokkal, Görögországgal és Bulgáriával;

43. üdvözlí az elmúlt évben a török és iraki hatóságok, köztük a török és az észak-iraki kurd regionális kormány között kialakult kommunikációt és együttműködést; ösztönzi az említett hatóságokat, hogy mélyítsék el együttműködésüket az Irak területéről érkező terrorista támadások iraki kormány felelőssége alatti megelőzésének biztosítása, valamint a stabilitás garantálása és a török-iraki szomszédos övezet egészének gazdasági fejlődéséhez való hozzájárulás érdekében; emlékeztet a török kormányhoz intézett korábbi kérésére, hogy terrorizmus elleni műveleteinek végrehajtása során tartsa tiszteletben Irak területi integritását, az emberi jogokat és a jogállamiságot, valamint tegyen a polgári áldozatok megakadályozása érdekében;

44. üdvözlí Gül elnök Szarkiszjan örmény elnök meghívását követő örményországi látogatását 2008 szeptemberében, és reméli, hogy ez kedvező légkört fog teremteni a két ország közötti kapcsolat normalizálásához; felhívja a török kormányt, hogy nyissa meg újra az örmény határokat és állítsa helyre a teljes körű gazdasági és politikai kapcsolatokat Örményországgal; ismételten felhívja a török és az örmény kormányt, hogy indítsák el a megbékélési folyamatot a jelen és a múlt vonatkozásában, lehetővé téve a múltbeli események őszinte és nyílt megvitatását; felhívja a Bizottságot, hogy segítse elő ezt a megbékélési folyamatot;

45. nagyra értékeli a török és görög kormányok a kétoldalú kapcsolatok javítása érdekében tett folyamatos erőfeszítéseit; megismétli, hogy a török nemzetgyűlés által 1995-ben bejelentett casus belli visszavonása komoly lendületet adna a kapcsolatok további javulásának; emlékeztet arra, hogy Törökország elkötelezte magát a jósomszédi kapcsolatok mellett, továbbá felszólítja a török kormányt arra, hogy tegyen komoly és intenzív erőfeszítéseket bármilyen fennálló vita békés és az ENSZ chartájának, más vonatkozó nemzetközi egyezményeknek, valamint kétoldalú megállapodásoknak és kötelezettségeknek megfelelő rendezése érdekében;

IV. Az EU és Törökország közötti kétoldalú kapcsolatok erősítése

46. felhívja a Tanácsot, hogy vegye fontolóra a tárgyalások megnyitása felé való továbblépést azon fejezetek esetében, ahol a Bizottság értékelése szerint Törökország teljesítette a tárgyalások megkezdéséhez szükséges követelményeket;

2009. március 12., csütörtök

47. elismeri, hogy Törökország eurázsiai energetikai csomóponttá kíván válni, valamint azt a szerepet, amelyet az ország az európai energiabiztonsághoz való hozzájárulás terén betölthet; elismerését fejezi ki Törökország által az energia terén elért előrehaladás miatt; emlékeztet a fent említett, 2007. október 24-i állásfoglalására, amely az e fejezetről szóló tárgyalások megnyitását támogatja és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Tanácsban nem értek el megállapodást e kérdésben; ösztönzi Törökországot, hogy teljes jogú tagként csatlakozzon az európai energiaközösséghez, hogy ily módon megerősítse az EU és Törökország közötti energiaügyi együttműködést, amely valamennyi érintett fél számára előnyös lehet; felhívja Törökországot, hogy teljes mértékben támogassa a Nabucco csővezetékre irányuló projektet, amely kiemelt európai projekt, és kifejezi azon reményét, hogy hamarosan megkötik a vezeték működésbe helyezését célzó kormányközi megállapodást;

48. tudomásul veszi a migráció és menekültügy terén elért haladást; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy Törökország 2006 decembere óta nem kezdte újra az EK-val a visszafogadási megállapodásról folytatott tárgyalásokat, amelynek aláírása a vízumkönnyítési megállapodás feltétele; továbbá felhívja a török kormányt, hogy fokozza együttműködését az EU-val a migráció kezelésének tekintetében, beleértve a tagállamokkal meglévő kétoldalú visszafogadási megállapodások és jegyzőkönyvek megfelelő végrehajtását; megjegyzi, hogy nem tapasztalható fejlődés az uniós vízumlista összehangolása terén; felszólítja a Bizottságot és a török kormányt, hogy kezdjenek tárgyalásokat egy vízumkönnyítési megállapodásról; sürgeti a tagállamokat, hogy a jóhiszemű utazók – például a diákok, az egyetemi oktatók és a vállalkozók – esetében enyhítsék a vízumkorlátozásokat; felszólít a menedékkérők és a menekültek emberi jogainak teljes körű tiszteletben tartására, beleértve az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának valamennyi fogva tartási központjához való nyílt és korlátlan hozzáférést is;

49. üdvözlí a 2008 szeptemberében indított új generációs projekteket, amelyek Törökország és az EU civil társadalmi közötti párbeszéd élénkítését célozzák; felkéri a Bizottságot, hogy számoljon be az EU és Törökország közötti civil társadalmi párbeszéd keretében folyó tevékenységekről, ismételten felszólítja a török kormányt, hogy fokozott mértékben vonja be a civil társadalmat a reformfolyamatokba;

50. megjegyzi, hogy a Bizottság csupán egyes szakpolitikai területeken szándékozik hatásvizsgálatokat végezni⁽¹⁾ sürgeti a Bizottságot, hogy a 2004-ben bemutatott hatásvizsgálat nyomán követéseként átfogóbb tanulmányt készítsen, és azt haladéktalanul nyújtsa be a Parlament számára;

51. kéri a török kormányt és igazságügyi hatóságokat, hogy hatékonyabban működjenek együtt az uniós tagállamokkal és hatóságokkal azokban a büntetőügyekben, amelyekben uniós polgárok és lakosok családtagjaiként váltak, mint például az úgynevezett „zöld alapok” (törökországi székhelyű iszlám befektetési alapok) és egy németországi székhelyű jótékonyági szervezet, a „Deniz Feneri” esetében;

Együttműködés nemzetközi és globális kérdésekben

52. nagyra értékeli Törökország azirányú erőfeszítéseit, hogy a világ számos válságövezete, különösen a Közel-Kelet és Dél-Kaukázus számára, valamint az Afganisztán és Pakisztán közötti kapcsolatok vonatkozásában megoldás szülessen; különösen üdvözlí Törökországnak a dél-kaukázusi béke és stabilitás előmozdítását célzó aktív és építő jellegű szerepét az orosz-grúz konfliktust követően, különösen a kaukázusi stabilitási és együttműködési platformra irányuló javaslatát; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy fokozzák az együttműködést Törökországgal és törekedjenek az e régiókkal kapcsolatos uniós és török megközelítés közötti összhangra;

53. gratulál Törökországnak az ENSZ Biztonsági Tanácsába történő beválasztása miatt, és ösztönzi a török kormányt olyan megközelítés kialakítására az ENSZ-en belül, amely szoros összhangban van az EU álláspontjával;

54. üdvözlí, hogy a török parlament ratifikálta a Kiotói Jegyzőkönyvet;

(1) Európai Bizottság: A Parlament nem jogalkotási állásfoglalásaival kapcsolatban tett intézkedések – 2008. május II.

2009. március 12., csütörtök

55. üdvözli Törökország folyamatos hozzájárulását az európai biztonsági és védelmi politikához és a NATO műveleteihez; ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Berlin Plusz Megállapodáson túlmutató EU–NATO stratégiai együttműködést Törökország továbbra is ellenzi, ami negatív következményekkel jár a helyszínen dolgozó EU-személyzet védelme szempontjából, és sürgeti az említett kifogások mielőbbi visszavonását Törökország részéről; felszólítja a Tanácsot, hogy konzultáljon Törökországgal – mint a legtöbb katonát biztosító országok egyikével – az európai biztonsági és védelmi politika tervezésébe és az azzal kapcsolatos döntéshozatalba;

56. felszólítja a török kormányt a Nemzetközi Büntetőbíróság alapokmányának aláírására és ratifikációra való benyújtására, amely tovább növelné Törökország hozzájárulását és elkötelezettségét a globális multilaterális rendszer mellett;

*

* *

57. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európa Tanács főtítkárának, az Emberi Jogok Európai Bírósága elnökének, valamint a tagállamok és a Török Köztársaság kormányának és parlamentjének.

A Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság által elért eredményekről szóló 2008. évi jelentés

P6_TA(2009)0135

Az Európai Parlament 2009. március 12-i állásfoglalása a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság által elért eredményekről szóló 2008. évi jelentésről

(2010/C 87 E/29)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-i szaloniki ülésének elnökségi következtetéseire, amelyekben minden nyugat-balkáni állam ígéretet kapott arra, hogy csatlakozhat az Európai Unióhoz,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1993. április 7-i S/RES/817. és 1993. június 18-i S/RES/845. számú határozatára,
- tekintettel az Európai Tanács 2005. december 16-i határozatára, amely Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságnak megadta az EU-tagjelölt ország státusát, és tekintettel a 2006. június 15–16-i és a 2006. december 14–15-i Európai Tanács elnökségi következtetéseire,
- tekintettel a Görög Köztársaság és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság között 1995-ben létrejött ideiglenes megállapodásra,
- tekintettel az EU és a Nyugat-Balkán között létrejött nyilatkozatra, amelyet valamennyi uniós tagállam külügyminiszterei és a nyugat-balkáni államok külügyminiszterei egyhangúlag hagytak jóvá 2006. március 11-én Salzburgban,
- tekintettel az EU–Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság Stabilizációs és Társulási Tanácsa 2007. július 24-i negyedik ülésének következtetéseire,